

DYSKRYMINACJA KATECHETÓW ZAKONNYCH W PRAWIE OŚWIATOWYM OKRESU GOMUŁKOWSKIEGO

Dyskryminacja katechetów przynależących do żeńskich i męskich zgromadzeń zakonnych - obecna co prawda w praktyce administracyjnej władz oświatowych już w pierwszej powojennej dekadzie - swoistego usankcjonowania przepisami prawa oświatowego doczekała się dopiero w okresie gomułkowskim. W katechetów zakonnych - których pracę wśród dzieci i młodzieży, komuniści traktowali jako poważną przeszkodę na drodze laicyzacji systemu oświaty i wychowania - wymierzone zostały przede wszystkim dwa akty normatywne ministerstwa oświaty: zarządzenie z dn. 4 sierpnia 1958 r. w sprawie nauczycieli religii, które pozbawiło osoby zakonne możliwości pracy katechetycznej na terenie szkoły oraz zarządzenie z dn. 19 sierpnia 1961 r. w sprawie prowadzenia punktów katechetycznych, stanowiące z kolei podstawę do odsunięcia zgromadzeń zakonnych od pozaszkolnego nauczania religii. Celowe działania o charakterze dyskryminującym, choć pozbawiły osoby zakonne prawa nauki religii w szkole, nie zdołały jednak całkowicie wyeliminować sióstr zakonnych i zakonników z katechizacji, prowadzonej - z punktu widzenia przepisów prawa oświatowego - nielegalnie w punktach katechetycznych.

Słowa kluczowe: dyskryminacja, zakonnicy, prawo oświatowe, polityka oświatowa, katecheza, laicyzacja

THE DISCRIMINATION RELIGIOUS CATECHIST IN THE EDUCATIONAL LAW DURING THE REIGN OF WLADYSŁAW GOMUŁKA (1956-1970)

Although the discrimination catechists belonging to male and female religious congregations had been presenting in administrative practice of the educational authorities in the first postwar decade, it was legitimized by the law of the educational during the reign of Władysław Gomułka.

The religious catechists (whose work with children and adolescents was treated by the Communists as a serious obstacle to the laicization of the school system and education) have been directed above all two legislative acts issued by the Ministry of Education:

a) the ordinance dated August 4, 1958 concerning the teachers of religion - it deprived the religious possibility of working catchetic work in the school;

b) and the ordinance dated August 19, 1961 concerning the conducting catechetic centers - it has become the legal basis for retraction religious congregations from extracurricular teaching of religion.

Though intentionally discriminatory action deprived the consecrated persons rights of teaching religious in school, however were unable to completely eliminate nuns and monks from catechesis, which - from the point of view of educational law - was conducted illegally in catechetical centers.

Key words: discrimination, religious/consecrated persons, education law, educational policy, catechesis, laicization